

Statens Helsepersonellnemnd - HPN-2005-120

Myndighet	Statens Helsepersonellnemnd - Vedtak.
Dato	2005-11-22
Doknr/publisert	HPN-2005-120
Stikkord	Klage over Statens helsetilsyns vedtak om advarsel på grunn av uforsvarlig legevirksomhet, jf lov 2. juli 1999 nr 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 56.
Sammendrag	Advarsel til lege - uforsvarlig virksomhet. Hpl § 56 jf §§ 4 og 10. Nemnda kom til at vilkårene for å gi klageren en advarsel var oppfylt. Klageren hadde handlet i strid med kravet til forsvarlig virksomhet da han ikke informerte pasienten om hennes rettigheter i forbindelse med et ønsket svangerskapsavbrudd. Klageren hadde heller ikke gjort nok for å forsikre seg om at ultralydmålingen han foretok var riktig. Det innebar videre et klart brudd på forsvarlighetsnormen da klageren ba pasienten om å se på ultralydskjermen for å kontrollere svangerskapets lengde. Hans pliktbrudd var egnet til å påføre pasienten en betydelig belastning, da dette kunne føre til at hun måtte bære fram et barn hun ikke ønsket. Nemnda fant at klagerens pliktbrudd var av en slik grovhet at de kvalifiserte for en advarsel. Nemnda la til at den så svært alvorlig på at klageren i 2001 hadde fått en advarsel for uforsvarlig virksomhet, og at det forelå flere tilsynssaker i løpet av en relativt kort periode som hadde gitt grunnlag for kritikk mot klageren. Helsetilsynets vedtak ble stadfestet.
Saksgang	Saksnr: 05/00120
Parter	A, født 0.0.1953
Forfatter	Nina Mår, Helene Braanen, Halvor Kjølstad, Eirik Bø Larsen, Bjørg Brinch, Aase Tidemann.

SAKENS BAKGRUNN: Legen ble gitt en advarsel i Statens helsetilsyns vedtak av 13. juni 2005.

Pasienten møtte til konsultasjon hos klageren 23. august 2004 for å få foretatt svangerskapsavbrudd. Klageren foretok en ultralydundersøkelse som fastslo svangerskapets varighet til ca 13 uker. Terminen ble av klageren fastsatt til 5. mars 2004. Ved rutineundersøkelse ved poliklinikk ble terminen senere justert til 31. mars 2004.

Tilsynssak ble reist som følge av klage fra pasienten til Fylkesmannen i X av 6. desember 2004. Pasienten sier i sitt brev at hun fikk beskjed av klageren om at det var for sent å få tatt abort. Statens helsetilsyn fant at klagerens behandling av pasienten var i strid med informasjonsplikten i helsepersonelloven § 10, jf pasientrettighetsloven § 3-2. Klageren informerte ikke, eller feilinformerte, om muligheten for nemndsbehandling av søknad om abort etter tolvte svangerskapsuke, jf lov 13. juni 1975 nr 50 om svangerskapsavbrudd § 7. Helsetilsynet viste også til at han ikke informerte pasienten om at hun ikke trengte en henvisning for å fremsette begjæring om svangerskapsavbrudd overfor sykehuset, jf forskrift 15. juni 2001 om svangerskapsavbrudd (abortforskriften) § 1. Klagerens behandling av pasienten i forbindelse med ultralydmålingen, både med hensyn til grundighet ved fastsettelse av terminen og ved å be henne kontrollere ultralydskjermen selv, var også et brudd på forsvarlig og omsorgsfull hjelp etter helsepersonelloven § 4.

På denne bakgrunnen ble klageren 13. juni 2005 gitt en advarsel, jf helsepersonelloven § 56.

KLAGEREN har påklaget vedtaket om advarsel den 24. juni 2005.

Klageren har gjort gjeldende at det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å gi ham en advarsel etter helsepersonelloven § 56.

Klageren har bestridt pasientens fremstilling av hendelsesforløpet i saken. Han hevder at pasienten var informert om muligheten for svangerskapsavbrudd etter tolvte uke. Han hadde heller ikke nektet å henvise pasienten til sykehuset, men hadde bedt henne om å tenke seg om i en uke da han oppfattet at pasienten hadde «motstridende følelser» når det gjaldt inngrepet. Han mente videre at hun fremdeles hadde god tid til å foreta et eventuelt svangerskapsavbrudd dersom hun ønsket det, og har uttalt at pasienten etter en uke hadde bestemt seg for å beholde barnet.

STATENS HELSETILSYN har i oversendelse til nemnda av 26. september 2005 ikke funnet grunnlag for å endre sitt tidligere vedtak.

Det legges til grunn at klageren også har brutt lov 13. juni 1975 nr 50 om svangerskapsavbrudd § 7 som gir en plikt til å sende begjæring om svangerskapsavbrudd «straks».

NEMNDAS BEMERKNINGER:

Spørsmålet for nemnda er om vilkårene for å gi klageren en advarsel er oppfylt, jf helsepersonelloven § 56. Etter denne bestemmelsen kan advarsel gis dersom klageren *forsettlig* eller *uaktsomt* har overtrådt sine plikter etter helsepersonelloven og *pliktbruddet er egnet til å medføre fare for sikkerheten i helsetjenesten eller til å påføre pasienter en betydelig belastning*, se lovens § 56.

Helsepersonelloven § 4 pålegger helsepersonell å utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig.

Klageren har etter nemndas vurdering handlet i strid med kravet til *faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp* ved behandlingen av pasienten, jf helsepersonelloven § 4.

Pasienten og klageren er uenige om hva som ble sagt og hva pasienten faktisk fikk informasjon om under konsultasjonen den 23. august 2004. Pasienten har opplyst at klageren ved konsultasjonen 23. august 2004 sa at hun var 12 - 13 uker på vei og at abort var uaktuelt. Hun sier videre at hun ønsket en henvisning til sykehuset, men «han nektet meg dette». I klagerens journal fremgår at svangerskapets lengde var tretten til fjorten uker, og «det er då altså for seint for abort». Journalen gir heller ingen opplysning om videre oppfølging av pasienten.

Nemnda finner ikke opplysninger i journalen, eller sakens øvrige dokumenter, som godtgjør at klageren ga pasienten tilstrekkelige opplysninger. Nemnda legger til at spesielt klagerens journal har stor bevismessig betydning. Klageren hadde i journalen oppfordring til å redegjøre for videre oppfølging av pasienten, og for den informasjonen som ble gitt.

På bakgrunn av pasientens forklaring og opplysningene i journalen, har nemnda lagt til grunn at klageren ikke opplyste om adgangen til å foreta svangerskapsavbrudd etter tolvte uke. Pasienten fikk etter dette ikke

tilstrekkelig informasjon om muligheten for svangerskapsavbrudd, jf lov om svangerskapsavbrudd § 7. Nemnda har videre lagt til grunn at han ikke ga henne en henvisning til sykehuset til tross for hennes ønske om dette, og at hun heller ikke fikk informasjon om muligheten til selv å ta kontakt med sykehuset, jf abortforskriften § 1 som sier at «begjæring om svangerskapsavbrudd fremsettes overfor lege, sykehus eller institusjon som er godkjent for å utføre svangerskapsavbrudd». Helsehjelpen klageren ga var således ikke forsvarlig.

Klageren har anført at han ba pasienten vente en uke, og at hun hadde god tid før et eventuelt svangerskapsavbrudd, eller for å få en henvisning til sykehuset. Poenget er imidlertid at klageren heller ikke etter en uke opplyste om muligheten for svangerskapsavbrudd i pasientens tilfelle. På bakgrunn av den informasjonen hun fikk under den første konsultasjonen, burde han uansett ha informert henne om alternative muligheter da hun møtte til konsultasjon en uke senere. Nemnda bemerker videre at det å vente var i strid med pasientens ønske. Det følger videre av lov om svangerskapsavbrudd § 7 at legen «straks» skal sende begjæring om avbrudd dersom inngrepet ikke kan foretas før utgangen av tolvte svangerskapsuke. Ved å ikke sende slik begjæring brøt legen plikten etter § 7. Nemnda har derfor funnet at klagerens behandling av pasienten var i strid med forsvarlig behandling.

Nemnda har videre lagt vekt på at klageren burde ha gjort mer for å forsikre seg om at ultralydmålingen var riktig i dette tilfellet. Han burde derfor ha kontaktet sykehuset for å forsikre seg om at målingen var riktig, da det hadde betydning for spørsmålet om svangerskapsavbrudd, jf lov om svangerskapsavbrudd § 7. Han var videre klar over at dette var svært viktig for pasienten.

Videre innebar det et klart brudd på forsvarlighetsnormen da klageren ba pasienten om å se på ultralydskjermen for selv å kontrollere målingene. Det er legens ansvar å tolke de medisinske funnene som gjøres. Pasienten hadde få forutsetninger for å foreta slike vurderinger, og det kunne i tillegg påføre henne en stor belastning å se på det fosteret som hun ønsket å fjerne. På denne bakgrunnen var det etter nemndas vurdering derfor kritikkverdig å be pasienten om å se på ultralydskjermen.

Nemnda har videre funnet at klageren dessuten brøt *informasjonsplikten* etter *helsepersonelloven § 10* da han ikke ga pasienten tilstrekkelig informasjon om muligheten for svangerskapsavbrudd etter tolvte uke, jf lov om svangerskapsavbrudd § 7, og om hennes mulighet til selv å kontakte sykehuset, jf abortforskriften § 1.

Nemnda finner etter dette at klageren uaktsomt har overtrådt flere plikter etter helsepersonelloven. Hans pliktbrudd var egnet til å påføre pasienten en betydelig belastning, da dette kunne føre til at pasienten ble nødt til å bære fram et barn hun ikke ønsket. Videre finner nemnda at hans anmodning om at pasienten skulle kontrollere ultralydmålingen sammen med ham, klart var egnet til å påføre pasienten en betydelig belastning.

Ikke ethvert brudd på forsvarlighetsnormen vil kunne gi grunnlag for en advarsel til tross for at handlingen isolert sett innebærer en overtredelse av plikter etter helsepersonelloven. Nemnda viser imidlertid til forarbeidene til helsepersonelloven som angir formålet med reaksjonen advarsel til «å reagere på en alvorlig overtredelse av pliktregler og bidra til å forhindre fremtidige pliktbrudd av denne art», jf Ot. Prp. nr 13 (1998-99) punkt 20.2.1 fjerde avsnitt. Etter nemndas syn anses klagerens pliktbrudd av en slik grovhet at de kvalifiserer for en advarsel.

Nemnda legger til at den ser svært alvorlig på at klageren i 2001 har fått advarsel for uforsvarlig legevirkosomhet, og at det foreligger flere tilsynssaker i løpet av en relativt kort periode som har gitt grunnlag for kritikk mot klageren fra Fylkeslegen og fra Helsetilsynet i X.

Vilkårene for å gi klageren en advarsel er oppfylt.

Klagen har etter dette ikke ført fram, og det påklagede vedtaket stadfestes.

Vedtaket er enstemmig.

KONKLUSJON:

Statens helsetilsyns vedtak av 13. juni 2005 stadfestes.